

POD FESOM! PRILOG ISTRAŽIVANJU VOJNIH ŽRTAVA SREBRENICE PRVOG SVJETSKOG RATA

Meldin Kešetović

Apstrakt

Srebrenica je kroz svoju historiju pretrpjela značajne ljudske gubitke koji su oblikovali život grada, te njene zajednice i društva. Iako je najpoznatija po tragičnim događajima i genocidu iz 1995. godine, stanovništvo Srebrenice bilo je pogođeno i ranijim ratnim sukobima, uključujući Prvi svjetski rat, kada su mnogi lokalni stanovnici mobilizirani i gubili živote na ratnim frontovima zaraćene Evrope. Ovaj rad ispituje vojne žrtve Srebrenice koristeći arhivske izvore, primarno Popise gubitaka (Verlustliste) Ministarstva rata Austro-Ugarske Monarhije, s ciljem dokumentiranja gubitaka i razumijevanja njihovog utjecaja na lokalnu demografiju i društvenu strukturu. Ukupno je evidentirano 828 vojnika iz Srebrenice i okolnih područja, uključujući 304 poginula ili umrla, 357 ranjenih i 167 zarobljenih, pri čemu je za 123 zarobljenika potvrđeno mjesto internacije. Analiza ističe raspodjelu žrtava prema godinama, s najvećom koncentracijom među muškarcima rođenim između 1884. i 1894. godine, što odražava snažan utjecaj rata na najaktivnije generacije. Rad također prati geografski raspored ratnih zarobljenika, s dominacijom istočnog fronta, posebno Rusije, zatim Srbije, Italije, Rumunije i Francuske. Pružajući sistematičan pregled vojnih žrtava, istraživanje doprinosi historiografiji Srebrenice tokom Prvog svjetskog rata, nudi podatke za genealogijska istraživanja te pomaže očuvanju kolektivnog sjećanja lokalnog stanovništva pogođenog Velikim ratom.

Keywords: Srebrenica, Prvi svjetski rat, žrtve, Austro-Ugarska Monarhija, K.u.K.

Umjesto uvoda

Prvi svjetski rat ili Veliki rat utjecao je na milijune ljudi koji su u njemu izravno ili neizravno sudjelovali, a njegove su posljedice u Evropi i Bosni i Hercegovini vidljive sve do danas. Rat je duboko obilježio cjelokupno evropsko i svjetsko društvo, uzrokujući pad velikih carstava, promjene državnih granica i masovne migracije stanovništva. Posljedice rata nisu se očitovale samo na razini velikih političkih i vojnih događaja, već su snažno zahvatile i manje lokalne sredine na bosanskohercegovačkom povijesnom prostoru, među kojima se ističu Srebrenica i njena okolina. Mobilizacijom od ljeta 1914. godine i stanovnici Srebrenice bili su uključeni u ratne napore Austro-Ugarske Monarhije. Srebreničani su u sklopu vojnih postrojbi upućivani na različite frontove, gdje su izravno sudjelovali u ratnim operacijama, dok su istodobno bili izloženi teškim uvjetima ratne svakodnevice, obilježene oskudicom, neizvjesnošću i dugotrajnim izbjavanjima iz zavičajnog okruženja.¹

Osim vojnika koji su se borili na frontama Velikog rata, civili Srebrenice podnijeli su također veliku žrtvu tijekom rata, od nestašice hrane i drugih resursa potrebnih za svakodnevni život, preko direktnih ratnih dejstava koji se odvijao u Srebrenici i istočnoj Bosni naročito u prvoj godini rata. Treba spomenuti kako su dosad objavljeni tek fragmentirani podaci o historiji Srebrenice i njene okolice uoči i tijekom Prvog svjetskog rata, a nijedan do sada nije se doticao vojnih žrtava mobiliziranog ljudstva Austro-Ugarske Monarhije. Primjerice, Đorđe Beatović u svojim sjećanjima dotiče se žrtava tzv. sudskih procesa koje je Monarhija sprovodila na prostoru Srebrenice tokom rata. Sudski procesi, obični i veleizdajnički targetirani protiv protivnika Monarhije počeli su čak i odmah po objavi rata, u Foči i Trebinju i tako redom.² Paralelno s tim, dok su neki ginuli za Carstvo, drugi su istovremeno bili označeni kao „izdajnici“, te su bili izloženi brutalnoj represiji. U ovom slučaju, stanovništvo sa srebreničkog područja koji su se protivili poretku Monarhije, primarno intelektualci, trgovci, svećenstvo i omladina postali su mete masovnih hapšenja, sudskih procesa i

---

¹ Srebrenica je jedan od gradova koji je procentualno dao mnogo vojnim naporima Monarhije - od 5024 vojna obveznika Srebrenica je imala gubitke od 999 osoba ili 19,9%. Uporediti: Zijad Šehić, *U smrt za cara i domovinu! Bosanci i Hercegovci u vojnoj organizaciji Habsburške Monarhije 1878-1918*, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2007, 299; Zijad Šehić, "Povratak zaboravljenoj prošlosti", *Gračanički glasnik*, 38, Gračanica, 2014, 54-58.

² Đorđe Beatović&Đragoljub Milanović, *Veleizdajnički procesi Srbima u Austrougarskoj*, Književne novine Beograd, 1989, 16.

internacija.³ Ovi procesi bili su vođeni povjerljivom carskom naredbom koja je nalagala oštrij obračun sa svim protivnicima Monarhije, a ono što sudovi nisu mogli postići, nastojalo se ostvariti putem internacije.⁴ Kada govorimo o žrtvama, određeni izvori nam govore da su mnogi uhapšeni i izvedeni pred vojne sudove ili deportirani u logore - među kojima se ističu ponajviše Arad i Doboj.⁵ Sa područja Srebrenice 94 osobe su u logorima strijeljane ili obješene, dok je, prema Beatoviću, ukupno 18 osoba obješeno, a još 119 je umrlo u zatvorima ili nestalo bez traga.⁶

Tablica 1. Optuženi iz sreza Srebrenica za veleizdaju⁷

Beatović Pavle	Bratunac
Beatović Todor	Bratunac
Blažić Radomir	Bratunac
Vasić Pajo	Boljevići
Davidović Gajo	Polom
Erić Vaso	Kravica
Erić Jovan	Kravica
Erić Jakov	Kravica
Kaldesić Jovan	Drinjača
Miladinović Matija	Zelinje
Mladenović-Milojčić Jakov	Drinjača
Milošević Pero	Srebrenica
Nedeljković Radovan	Dubravice
Petković Milan	Zelinje
Petković Prodan	Zelinje
Urošević Andrija	Pribidol

³ Kešetović, Meldin, "Echoes of 1914 in 2025: Srebrenica, World War I, and the unsettled terrain of memory", *5th International Balkan Studies Congress Proceedings*, edited by Sevba Abdula, Zehra A. Sadiki, 2025, 571-572.

⁴ Borivoje Milošević, *Veleizdajnički proces Srbima u Austro-Ugarskoj*, Radio-televizija Srbije i Prometej, Novi Sad, 2021, 38-43.

⁵ Đorđe Beatović, *Bratunac i okolina u mojim sjećanjima*, Udruženje dobrovoljaca oslobodilačkih ratova Srbije 1912-1920, Beograd, 1966, 29-37.

⁶ Ibid, 53.

⁷ Ibid, 34.

Urošević Drago	Visočik
Zarić Nedeljko	Slapašnica
Zarić Stanoje	Slapašnica

Historija Srebrenice uoči i tijekom Prvog svjetskog rata još je uvijek nedovoljno istražena. Razlog tomu može se djelomično pronaći u samoj poziciji navedenog rata unutar bosanskohercegovačke historiografije. Nasuprot tome, Srebrenica je u historiografiji Drugog svjetskog rata zauzela znatno istaknutije mjesto, prije svega zbog svog izraženog geostrateškog značaja, ali i zbog kasnijih događaja koji su snažno obilježili njenu historiju, ponajviše genocida. Upravo zbog te historiografske neravnoteže, razdoblje Prvog svjetskog rata ostaje nedovoljno rasvijetljeno i zahtijeva dodatnu pažnju i sistematska istraživanja. Tako je katastrofa Drugog svjetskog rata i agresije na Bosnu i Hercegovinu uz genocid u Srebrenici nerazmjerno veća naspram Prvog svjetskog rata, pogotovo ako uzmemo u obzir žrtve genocida. Međutim, stradanja stanovnika Srebrenice tokom Prvog svjetskog rata bila su značajna i ne bi smjela ostati izvan historiografskog interesa.

Međutim, do sada interes mnijenja i historiografije za Srebrenicu u vrijeme Prvog svjetskog rata bio je u velikoj mjeri potaknut mitologizacijom lika i djelovanja komandanta Zlatiborskog dobrovoljačkog odreda. Odatle, u ovom kontekstu pojavljuje se figura majora Koste Todorovića, koji je s grupom dobrovoljaca već početkom augusta 1914. godine prešao rijeku Drinu. Pratimo njegove tri vojne akcije, Todorović je privremeno zauzeo Srebrenicu i Bratunac, ali je bio primoran povući se zbog brojčane i tehničke nadmoćnosti vojske Monarhije.⁸ Prema svjedočanstvima, Todorović je ili ubijen ili ranjen, a zatim čak spaljen živ u Srebrenici što mu je u kolektivnom postratnoj narativizaciji u tom području donijelo status mučenika.⁹ Rad predstavlja samo jedan prilog istraživanju historiji Srebrenice i srebreničkih žrtava tokom Prvog svjetskog rata. U njemu će biti i analiziran popis žrtava (gubitaka) iz popisa Ministarstva rata u Beču, tačnije *Popis gubitaka Ministarstva rata u Beču* (njem. *Verlustliste*),

---

⁸ Cvetko Stojkanović, *Sto godina crkve u Crvicu i razvoj duhovnog života u Osatu*, Stefan Co Arsenijević, Bajina Bašta, 2009, 59-64.

⁹ Đorđe Lukić, *Bitka na Drini 1914*, Vojnoizdavački zavod, Beograd, 1966, 272; Nijaz Mašić, *Srebrenica - agresija, otpor; izdaja, genocid*, Općina Srebrenica, Srebrenica, 15; Cvetko Stojkanović, *Sto godina crkve u Crvicu i razvoj duhovnog života u Osatu*, Stefan Co Arsenijević, Bajina Bašta, 2009, 62-64.

a dio poimenice objavljen (A-K) U radu će se tako odgovoriti na istraživačko pitanje, uz koje će proizaći i mnoga potpitanja: koliko je stradalih Srebreničana u Prvom svjetskom ratu na temelju popisa gubitaka Ministarstva rata u Beču?

Lista gubitaka Ministarstva rata u Beču

Do sada, cjelokupan poimenični popis poginulih, umrlih, ranjenih i zarobljenih vojnika sa područja sreza Srebrenica nije objavljen. Sumarne podatke nam donosi Šehić, citirajući dokument iz fonda Zemaljske vlade za BiH. Po tom izvoru u Prvom svjetskom ratu je 999 osoba stradalo s područja sreza Srebrenica¹⁰, dok je 169 osoba ostalo invalidi.¹¹ Lista gubitaka (njem. *Verlustliste*) Ministarstva rata u Beču nastala je tijekom Prvog svjetskog rata tako što je Ministarstvo hronološki popisivalo poginule, nestale, ranjene i zarobljene tijekom rata s područja cijele Austro-Ugarske Monarhije. Popise su Ministarstvu rata slala zapovjedništva austrougarskih postrojbi na frontu.¹² Popise gubitaka štampalo je Carsko i kraljevsko ratno ministarstvo, a prvi takav popis objavljen je 12. augusta 1914. godine. Na početku svakog popisa bilo je naglašeno da Ratno ministarstvo *ne preuzima nikakvu odgovornost za ispravnost i potpunost preštampavanja popisa gubitaka*. Istovremeno, Zajednički centralni ured vodio je i *Vijesti o ranjenicima i bolesnicima*, pri čemu je na početnoj stranici redovno isticano da ni ovaj ured ne preuzima odgovornost za eventualne greške. Podaci o pojedinim vojnicima unošeni su naknadno, budući da njihova sudbina u trenutku objavljivanja nije bila poznata; tek nakon što bi postalo izvjesno šta se s njima dogodilo, informacije su uvrštavane u spiskove.¹³

Pored imena i prezimena vojnika, ovi popisi sadržavali su podatke o činu, rodu vojske, četi, dijelu Monarhije iz kojeg je vojnik poticao, kotaru i mjestu porijekla, datumu rođenja, kao i informacije o njegovoj sudbini (poginuo, umro, ranjen ili zarobljen). U slučajevima kada bi se pojavile greške, objavljivane su *Ispravke*, dok su u slučaju naknadno utvrđenih ili nepotpunih podataka

¹⁰ Zijad Šehić, *U smrt za cara i domovinu! Bosanci i Hercegovci u vojnoj organizaciji Habsburške Monarhije 1878-1918*, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2007, 249.

¹¹ Ibid, 296.

¹² Karlo Rukavina, "Prilog istraživanju senjskih žrtava Prvog svjetskog rata", *Senjski zbornik*, 49, Senj, 2022, 282.

¹³ Ovaj rad primarno se oslanja na *Verlustliste* (popise gubitaka), a ne na *Nachrichten über Verwundete und Verletzte* (Vijesti o ranjenicima i bolesnicima), ponajprije zbog činjenice da *Verlustliste* sadrže znatan broj relevantnih podataka. Analizom dostupne građe identificirano je ukupno 828 vojnika, čije ćemo podatke u jednom dijelu prezentirati.

izdavane *Dopune* navedenih popisa. Podaci sa ovih spiskova navođeni su prema abecednom redu nastradalih vojnika.

Rad treba da ima širu upotrebu. Postoji nekoliko razloga objave popisa srebreničkih žrtava Prvog svjetskog rata. Kao što je već istaknuto, popis može poslužiti kao vrijedan prilog proučavanju do sada zapostavljene historije Srebrenice i Srebreničana u Prvom svjetskom ratu, ali i kao koristan izvor za genealoška istraživanja porodica kroz uvid u sudbine pojedinaca tokom Velikog rata. Istovremeno, on može pobuditi interes šire javnosti, naročito u kontekstu istraživanja porodične historije, te doprinijeti očuvanju kulture sjećanja na stradale Srebreničane. Na kraju, ovim radom nastojali smo evocirati uspomene na stradanja vojnika sa područja sreza Srebrenica, kako bi dali podstrek i postavili temelj za dalja istraživanja, ovog u literaturi nedovoljno istraživanog perioda.

Popis srebreničkih vojnih žrtava u Prvom svjetskom ratu – analiza gubitaka

Ukupno je bilo 828 vojnih žrtava iz Srebrenice i okoline u Prvom svjetskom ratu iz popisa gubitaka Ministarstva rata u Beču, što se odnosi na 357 ranjenih vojnika, 304 poginulih, umrlih i ubijenih u akciji, te 167 zarobljenih vojnika, odnosno 123 onih za koje znamo tačno mjesto zarobljeništa. Posebno je zanimljivo analizirati dob poginulih vojnika i pripadnosti određenim vojnim jedinicama. Upravo ovdje uočavamo zanimljiv uzorak, što ne možemo ispratiti u do sada publiciranim popisima vojnih žrtava sa prostora Bosne i Hercegovine.¹⁴ Velika većina stradalih vojnika u prvoj godini rata stradali su kao pripadnici neke od četiri b-h pješadijske regimente ili lovačkih b-h bataljon, dok kod Srebrenice pratimo dvadeset i tri (23) nastradalih vojnika koji su bili pripadnici Schutzkorps-a, odnosno tzv. *Šuckora*. Schutzkorps, odnosno zaštitni korpus bio je pomoćna dobrovoljačka milicija koju su austro-ugarske vlasti uspostavile s ciljem pronalaženja i suzbijanja bosanskohercegovačke srpske opozicije, dok su među njihovim žrtvama bili i civili.¹⁵ Mobilizacija u Srebrenici je odnijela mnoge živote. Najstariji među njima je bio Hublić Dervo iz sela Likari, upravo pripadnik

---

¹⁴ Uporediti: Meldin Kešetović, "Žrtvoslov poginulih, ranjenih i zarobljenih vojnika s mjesnog područja Rapatnice kod Srebrenika u austrougarskoj vojsci tokom Prvog svjetskog rata (1914–1918)", *Gračanički Glasnik*, 60, godina XXX, Gračanica, 2025, 113-128; Ago Mujkanović, "Poginuli, ranjeni i zarobljeni vojnici sa područja gračaničkog kotara u redovima austrougarske vojske (1914–1919)", *Gračanički Glasnik*, 42, godina XXI, Gračanica, 2016, 67-117.

¹⁵ Mitja Velikonja, *Religious Separation and Political Intolerance in Bosnia-Herzegovina*, Texas A&M University Press, College Station, Texas, 2003, 141.

Šuckora, rođen 1854. godine. U toku smrti imao je 60 godina.¹⁶ Najmlađa vojna žrtva sa prostora sreza Srebrenica bio je Jovanović Milan, koji je zarobljeništvo kao šesnaestogodišnjak proveo u u Nišu, Srbija.¹⁷

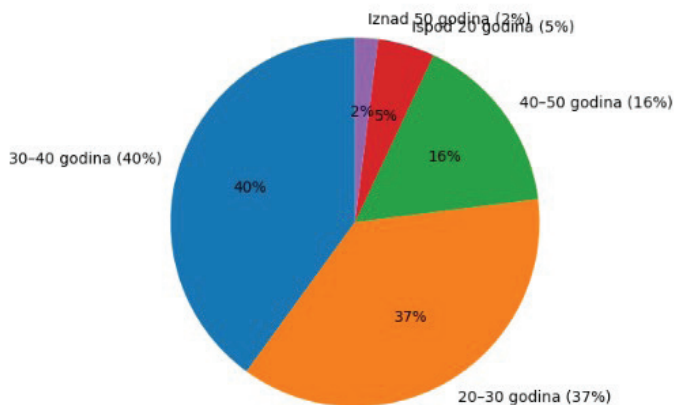
Na osnovu detaljne analize ukupnog broja svih stradalih vojnika iz Srebrenice - uključujući poginule, ranjene i zarobljene jasno se uočava izrazita dobna koncentracija unutar određenih godišta u trenutku izbijanja rata. Najbrojniju skupinu činili su vojnici rođeni između 1884. i 1894. godine, kojih je evidentirano 403, što ukazuje da je rat najviše zahvatio generacije u punoj fizičkoj i radnoj snazi. Slijede godišta 1883–1873. sa ukupno 183 vojnika, dok je među najmlađim kontingentom, rođenim 1895–1899. godine, zabilježeno 113 stradalih, od kojih je određeni broj u rat ušao u maljoljetnoj dobi, što pokazuje značajno učešće vrlo mladih muškaraca u ratnim zbivanjima. Znatno manji broj obuhvata starije dobne skupine: 38 vojnika rođenih između 1862. i 1872. godine, te svega tri vojnika rođena u periodu 1851–1861. Ovakva struktura jasno potvrđuje da su ratne posljedice najteže pogodile srednje i mlađe odrasle generacije, ostavljajući dugoročne demografske i društvene posljedice po lokalnu zajednicu Srebrenice. Prosječna dob poginulih vojnika iz popisa je 30 godina.

Na osnovu dostupnih podataka o ratnim zarobljenicima iz Srebrenice, evidentirano je ukupno 167 zarobljenih vojnika, pri čemu je za njih 123 moguće pouzdano utvrditi mjesto i državu zarobljavanja. Analiza tih podataka pokazuje da je najveći broj srebreničkih vojnika zarobljen na istočnom ratištu, odnosno u Rusiji, gdje je u zarobljeništvo palo 86 vojnika. Slijedi Srbija sa 17 evidentiranih ratnih zarobljenika, dok su manji brojevi zabilježeni u Italiji (14), Rumuniji (5) i Francuskoj (1). Ovakva geografska raspodjela zarobljavanja jasno odražava dominantno učešće srebreničkih vojnika na istočnom i balkanskom ratištu, kao i ograničeno, ali dokumentovano prisustvo na italijanskom frontu. Istovremeno, činjenica da za 44 zarobljenika nije moguće precizno utvrditi mjesto zarobljavanja ukazuje na fragmentarnost sačuvanih izvora i dodatno potvrđuje potrebu za opreznim tumačenjem ukupnog obima i karaktera ratnog zarobljeništva, ali i za daljnja arhivska istraživanja u cilju njihove potpune identifikacije. Ipak, izložena sumirana analiza popisa stradalih vojnika ne može u potpunosti obuhvatiti individualne sudbine ljudi uključenih u

¹⁶ Hublić Dervo, *Schutzkorpsmann, bh. Schutzkorps, Bosnien, Srebrenica, Likari, 1854., poginuo. Popis gubitaka, br. 76, 9.12.1914., 17.76.*

¹⁷ Jovanović Milan, *Strassenarbeiter, Bosnien, Srebrenica, 1899., ratni zarobljenik, zarobljeništvo u: Niš, Srbija. Popis gubitaka br. 156, 8.4.1915., 19.*

ratna zbivanja. Njemački novinar, satiričar i pacifist Kurt Tucholsky u eseju *Französischer Witz* iz 1925. godine ukazuje na problem percepcije masovnog stradanja, naglašavajući da emocionalna bliskost žrtve promatraču ima veću težinu od samog obima gubitaka. U tom kontekstu navodi misao koja se često pripisuje i Josifu Staljinu: “Smrt jednog čovjeka je tragedija, dok je smrt stotina hiljada ljudi tek statistika.”¹⁸ Upravo iz tog razloga, iako ova analiza ostaje u okvirima iznesenih podataka i obrazaca stradanja, važno je naglasiti da se iza svakog podatka nalazila konkretna osoba sa vlastitom životnom pričom, porodičnim i društvenim vezama. Ranjenici, zarobljenici i poginuli vojnici iz Srebrenice nisu tek elementi u demografskoj slici rata, već pojedinačne ljudske tragedije čije su posljedice duboko zahvatile lokalnu zajednicu. Posljedice ovih demografskih stradanja osjete se i danas.

Slika 1: Starosna struktura ranjenih, zarobljenih i poginulih vojnika iz Srebrenice u Prvom svjetskom ratu. (izradio: M. Kešetović)¹⁹

---

¹⁸ Karlo Rukavina, “Prilog istraživanju senjskih žrtava Prvog svjetskog rata”, *Senjski zbornik*, 49, Senj, 2022, 288.

¹⁹ Grafikon prikazuje raspodjelu poginulih vojnika prema dobnim skupinama. Najveći udio čine vojnici starosti od 30 do 40 godina, koji predstavljaju 40 % ukupnog broja poginulih, dok slijedi skupina od 20 do 30 godina sa 37 %. Znatno manji udio otpada na vojnike starosti od 40 do 50 godina (16 %), dok su najmlađi (ispod 20 godina) i najstariji (iznad 50 godina) zastupljeni u marginalnom postotku, sa 5 %, odnosno 2 %.

Država	Broj ratnih zarobljenika
Rusija	86
Srbija	17
Rumunija	5
Italija	14
Francuska	1
Ukupno	123

Slika 2: broj (prema dostupnim podacima) zarobljenih vojnika u različitim državama (izradio: M. Kešetović)

Zaključak

Prvi svjetski rat možemo svrstati u jedan od najtraumatičnijih događaja u ljudskoj historiji. Iako se rat ponajviše u prvoj ratnoj godini krako vodio kako na bosanskohercegovačkom historijskom području, tako i na prostoru same Srebrenice, manje lokalne sredine su osjetile u velikoj mjeri njegove posljedice. Srez Srebrenica i okolica su podnijeli veliku žrtvu u ljudstvu, a u ovom radu su objavljena imena tek jedan dio nastradalog vojno mobiliziranog ljudstva, alfabetski poredanih od A-K, što čini prvi dio istraživanja za ovu tematiku, te ujedno prvi dio objavljenih postradalih vojnika sa sreza Srebrenica. Žrtve Velikog rata iz Srebrenice, nažalost, u široj lokalnoj javnosti danas su u velikoj mjeri zaboravljene, dok se u historiografiji Bosne i Hercegovine ovoj temi posvećuje tek ograničena pažnja. Bez obzira na to je li Prvi svjetski rat potisnut iz kolektivnog sjećanja uslijed razmjera stradanja u Drugom svjetskom ratu, traumatičnih iskustava posljednjeg rata i genocida u Srebrenici ili zbog izostanka vidljivih materijalnih obilježja iz tog razdoblja, stanovnici Srebrenice su u Velikom ratu bili aktivni sudionici - mobilizirani, ranjavani, zarobljavani i ubijani na udaljenim evropskim ratištima, daleko od svoga zavičaja. Svaka osoba obuhvaćena ovim istraživanjem imala je vlastitu porodičnu i društvenu pozadinu, a mnoge su porodice umjesto povratka svojih najmilijih dočekale tek službenu obavijest o pogibiji i mjestu ukopa, dok sudbina pojedinih vojnika nikada nije u potpunosti razjašnjena. Stoga njegovanje kulture sjećanja na srebreničke žrtve Prvog svjetskog rata predstavlja ne samo historiografski zadatak, već i moralnu obavezu lokalne zajednice i šireg društva.

PRILOZI:

Prilog 1. Popis srebreničkih vojnih žrtava iz popisa gubitaka Ministarstva rata u Beču/*Verlustliste (A-K)*²⁰

<i>Prezime, Ime</i>	<i>Vrsta gubitka</i>
<i>Abdurahmanović Abdurahman</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ademović Hakija</i>	<i>poginuo (23.3.1917.)</i>
<i>Ademović Hamid</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ademović Meho</i>	<i>poginuo (3.9.1914.)</i>
<i>Ahmetović Hasan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ahmetović Mujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ahmetović Mujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ahmić Selim</i>	<i>ranjen</i>
<i>Aišić Šaban</i>	<i>ranjen</i>
<i>Akagić Mehmed</i>	<i>poginuo</i>
<i>Akšamović Gjorgjo</i> ²¹	<i>ratni zarobljenik (Rumunija)</i>
<i>Akšamović Hasan</i>	<i>ratni zarobljenik (Piestschanka, Transbaikalen, Rusija)</i>
<i>Aleksić Perak</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Aleksić Simo des Gajo</i>	<i>poginuo (16.5.1917.)</i>
<i>Alemić Ibro</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alempić Radovan</i>	<i>ratni zarobljenik (Gouvernement Pensa, Rusija)</i>
<i>Alić Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alić Alija</i>	<i>poginuo</i>
<i>Alić Ašim</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alić Avdo</i>	<i>poginuo (27.9.1916.)</i>
<i>Alić Bego sohn des Kasan</i> ²²	<i>ranjen</i>

---

²⁰ Napomena autora: greške i varijacije iz izvora nisu posebno označavane, osim kada bi njihovo zadržavanje moglo izazvati zabunu. Zbog estetike i preglednosti, u ovom broju smo spisak objavili abecednim redom od slova a do slova k.

²¹ Riječ je o germaniziranom imenu Đorđo/Đorde.

²² *Sohn des Kasan*, u doslovnom prijevodu „sin Kasana“, vjerovatno Hasana.

<i>Alić Huso</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alić Osman</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alić Ramo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alić Rašid</i>	<i>poginuo</i>
<i>Alić Selim</i>	<i>poginuo (5.9.1917.)</i>
<i>Alić Selim</i>	<i>ranjen</i>
<i>Alić Suljo</i>	<i>poginuo</i>
<i>Alić Sumbul</i>	<i>ranjen</i>
<i>Amelović Hasan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Andrić Stevan</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Arsenić Ilo</i>	<i>poginuo (31.10.1917.)</i>
<i>Aščinović Milinko des Živan</i>	<i>ratni zarobljenik (Italija)</i>
<i>Atić Avdo</i>	<i>poginuo (5.2.1917.)</i>
<i>Atić Hasan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avdić Abid</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avdić Abid</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avdić Alija</i>	<i>ratni zarobljenik (preminuo 14.2.1915. u Garnizonskoj bolnici u Kragujevcu, Srbija)</i>
<i>Avdić Ibrahim</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avdić Ibro</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avdić Juso</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avdić Rahman</i>	<i>poginuo (19.9.1916.)</i>
<i>Avdić Smajo</i>	<i>Ranjen</i>
<i>Avdić Šaban</i>	<i>poginuo (4.6.1916.)</i>
<i>Avdurahmanović Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Avramović Ladislav</i>	<i>ranjen</i>
<i>Babaić Meho</i>	<i>ratni zarobljenik (Piestschanka, Transbaikalien, Rusija)</i>
<i>Bajraktarević Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bajramović Mehmed</i>	<i>poginuo (16.8.1914.)</i>
<i>Bajramović Meho</i>	<i>poginuo</i>

<i>Balmazović Sredoja</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bazmas Milla</i>	<i>poginuo (14.8.1917.)</i>
<i>Bećirović Abdulah</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bećirović Osman</i>	<i>ranjen</i>
<i>Begić Arif</i>	<i>poginuo (29.8.1917.)</i>
<i>Begić Bego</i>	<i>poginuo (31.10.1917.)</i>
<i>Begić Meho</i>	<i>poginuo</i>
<i>Begić Osman</i>	<i>poginuo (27.5.1917.)</i>
<i>Begić Osman</i>	<i>ranjen</i>
<i>Begić Osman</i>	<i>poginuo(30.5.1917.)</i>
<i>Begović Bego</i>	<i>poginuo(26.8.1917.)</i>
<i>Begtić Šaban</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bekarić Suljo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bektić Šaban</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bekzadić Mujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bešić Jusuf</i>	<i>poginuo(31.10.1917.)</i>
<i>Bešić Suljo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bitinović Šaćir</i>	<i>poginuo</i>
<i>Bizvanović²³ Meho</i>	<i>ranjen</i>
<i>Blagojević Aleksa</i>	<i>poginuo(20.12.1914.)</i>
<i>Blagojević Milan</i>	<i>ratni zarobljenik</i>
<i>Blagojević Milan</i>	<i>ratni zarobljenik (Ashabad- Transbaikalien, Rusija)</i>
<i>Blagojević Vladimir Sohn d. Grujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Blazics Draga</i>	<i>ranjen</i>
<i>Bogičević Lazo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Borić Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Borić Alijir</i>	<i>ranjen</i>
<i>Božić Drago</i>	<i>ranjen</i>
<i>Božić Jefta</i>	<i>ranjen</i>

²³ Vjerovatno se radi o prezimenu Rizvanović koje je karakteristično za ovo područje sreza Srebrenica.

<i>Božić Ljubinko</i>	<i>poginuo (13.7.1917.)</i>
<i>Brezovica Hušok²⁴</i>	<i>ranjen</i>
<i>Brezovica Šaćir</i>	<i>ranjen</i>
<i>Buljubašić Hasan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Burić Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Cvijetinović Kosta</i>	<i>ranjen</i>
<i>Cvijetinović Trifun</i>	<i>ranjen</i>
<i>Cvijić Johann des Ivan</i>	<i>ratni zarobljenik (Italija)</i>
<i>Cvijić Jovan</i>	<i>ratni zarobljenik (Altamura, Italija)</i>
<i>Cvjetinović Andrija</i>	<i>poginuo (18.2.1917.)</i>
<i>Čelihović Hasan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Čeliković Hasan</i>	<i>poginuo (26.11.1917.)</i>
<i>Čohadarević Šaćir</i>	<i>ranjen</i>
<i>Čohadarević Selun</i>	<i>ratni zarobljenik</i>
<i>Čokarević Arif</i>	<i>ranjen i ratni zarobljenik</i>
<i>Danyanović Simo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Dedović Emin</i>	<i>ratni zarobljenik (Santa Maria, Italija)</i>
<i>Delić Nazif</i>	<i>poginuo (28.8.1915.)</i>
<i>Delić Osman</i>	<i>poginuo (11-20.7.1917.)</i>
<i>Dervišević Dervo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Dimetrić Nedjelko</i>	<i>ranjen</i>
<i>Dimitrić Kosta</i>	<i>poginuo (8-10.1.1916.)</i>
<i>Dimitrić Nedelko</i>	<i>ranjen</i>
<i>Dimitrić Nedjelko</i>	<i>poginuo (28.1.1918.)</i>
<i>Dokić Srečko d. Ostoja.</i>	<i>ratni zarobljenik (Italija)</i>
<i>Dokić Srečko</i>	<i>ratni zarobljenik²⁵</i>
<i>Dragičević Radovan</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>

²⁴ Vjerovatno se radi o imenu Huso koje je u ovom slučaju germanizirano.

²⁵ U izvoru se navodi *War kriegsgef. im Austauschwege als Kriegsinvalider zurückgekehrt*; bio je ratni zarobljenik koji se vratio putem razmjene zarobljenika kao ratni invalid, tj. trajno ranjen ili onesposobljen tijekom rata.

<i>Dražić Vujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Drmonjić Radovan</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Dubisić Osman</i>	<i>poginuo (25.6.-12.7.1915.)</i>
<i>Dugonjić Hasan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Dukić Andro</i>	<i>ranjen</i>
<i>Duraković Ramo</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Durmić Miralem</i>	<i>poginuo (28.8.1915.)</i>
<i>Džafić Mustafa</i>	<i>poginuo (29.8.1917.)</i>
<i>Džambegović Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Džamić Zulfo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Džananović Huso</i>	<i>ranjen</i>
<i>Džanić Emin</i>	<i>poginuo (1-30.10.1914.)</i>
<i>Džanić Hasib des Mulavdija</i>	<i>poginuo (4.11.1916.)</i>
<i>Džanić Meho</i>	<i>poginuo</i>
<i>Džanić Šaban</i>	<i>poginuo (18-27.11.1914)</i>
<i>Đurić Petar</i>	<i>ratni zarobljenik (Niš, Srbija)</i>
<i>Đurić Rado</i>	<i>ranjen</i>
<i>Efendić Meho</i>	<i>ranjen</i>
<i>Effendi Alija des Hasanaga</i>	<i>poginuo (19.8.1917.)</i>
<i>Ejubović Sado</i>	<i>poginuo (24.10.1917.)</i>
<i>Enkić Suljo</i>	<i>ranjen i ratni zarobljenik (Landschaftspitalin Lukjanow, Rusija)</i>
<i>Fehratović Avdo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Fejzić Ibro</i>	<i>ranjen i ratni zarobljenik (Evakuationshospital br. 77 u Kursku, Rusija)</i>
<i>Fejzić Sejdin</i>	<i>ranjen</i>
<i>Fejzić Sejdo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ferhartović Sedo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Filipovics Peter</i>	<i>ranjen</i>
<i>Filipović Blagoje</i>	<i>poginuo (25.2.1917.)</i>

<i>Filipović Konstantin</i>	<i>ratni zarobljenik (preminuo 12.4.1916. u Evakuacijskoj bolnici br. 12. u Moskvi, Rusija)</i>
<i>Gagić Mladjen</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Gajić Jovan</i>	<i>ratni zarobljenik (Kurmysch, Gouvernement Simbirsk, Rusija)</i>
<i>Galić Risto</i>	<i>ratni zarobljenik (Rumunija)</i>
<i>Gaorić-Lazarević Miladin</i>	<i>poginuo (3.7.1917.)</i>
<i>Garaljević Mešan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Gjelić Meho</i>	<i>poginuo (31.10.1917.)</i>
<i>Gjokanović Sekula</i>	<i>ranjen</i>
<i>Gjokić Andreas</i>	<i>ranjen i ratni zarobljenik (Militar – Reservespital br. 5 u Alessandriji, Italija)</i>
<i>Gjokić Gjoko</i>	<i>poginuo (6.4.1917.)</i>
<i>Gjokić Srečko</i>	<i>ratni zarobljenik (Altamura, Italija)</i>
<i>Gjukanović Stevo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Gjukić Vladimir</i>	<i>ratni zarobljenik (Buguruslau, Gouvernement Samara, Rusija)</i>
<i>Gjurić Ilija</i>	<i>poginuo (1.4.1917.)</i>
<i>Gjurić Konstantin</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Gjurić Marko</i>	<i>ranjen</i>
<i>Gjurić Mihajlo</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Gjurić Živan</i>	<i>poginuo (26.3.1916.)</i>
<i>Gladović Bego</i>	<i>poginuo (1.1. – 31.3.1916.)</i>
<i>Gladović Osman</i>	<i>poginuo</i>
<i>Gladović Osman</i>	<i>ranjen</i>
<i>Gligić Gabro</i>	<i>ranjen</i>
<i>Gligić Mlodjen</i>	<i>poginuo (17.1.1918.)</i>
<i>Gojić Petko</i>	<i>ranjen</i>
<i>Golubović Ramo</i>	<i>poginuo (2.9.1914.)</i>

<i> Gurdo Suljo</i>	<i> ratni zarobljenik (Piestschanka, Transbaikalien, Rusija)</i>
<i> Gurtić Nazif</i>	<i> ranjen</i>
<i> Gyurity²⁶ Peter</i>	<i> ranjen</i>
<i> Gyurkovič Jeremias</i>	<i> poginuo (5-23.6.1918.)</i>
<i> Habibović Mehmed</i>	<i> ranjen</i>
<i> Habibović Mehmed</i>	<i> poginuo (3.9.1914.)</i>
<i> Habilović Hakija</i>	<i> ranjen</i>
<i> Hajdarević Bečir</i>	<i> ranjen</i>
<i> Hajdarović Hasan</i>	<i> poginuo</i>
<i> Halililović Sambul</i>	<i> ratni zarobljenik</i>
<i> Halilović Murto</i>	<i> ranjen</i>
<i> Halilović Šaban</i>	<i> ratni zarobljenik (Rumunija)</i>
<i> Halinović Halil</i>	<i> poginuo (22.11.1917.)</i>
<i> Hamzić Mehmed</i>	<i> poginuo</i>
<i> Hasanović Hasan</i>	<i> ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i> Hasanović Husein</i>	<i> poginuo</i>
<i> Hasanović Huso</i>	<i> ranjen</i>
<i> Hasanović Ibrahim</i>	<i> ranjen</i>
<i> Hasanović Meho</i>	<i> poginuo (10.5.1918.)</i>
<i> Hasanović Rašid</i>	<i> poginuo</i>
<i> Hasanović Smajl</i>	<i> ratni zarobljenik</i>
<i> Hasanović Smajo</i>	<i> ratni zarobljenik</i>
<i> Hasanović Šaban</i>	<i> poginuo (27.6.1916.)</i>
<i> Hasanović Šaćir</i>	<i> ratni zarobljenik (Niš, Srbija)</i>
<i> Herić Suljo</i>	<i> poginuo (21.11.1917.)</i>
<i> Hirkić Halil</i>	<i> poginuo (9.6.1916.)</i>
<i> Hodžić Ibrahim</i>	<i> poginuo (10.11.1916.)</i>
<i> Hodžić Nazif</i>	<i> ratni zarobljenik (Rumunija)</i>
<i> Hodžić Rizvan</i>	<i> ranjen</i>
<i> Hodžić Sejfo</i>	<i> poginuo (7.10.1916.)</i>

²⁶ Vjerovatno se radi o prezimenu Grujičić.

<i>Hodžić Sejpo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hodžić Suljo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hodžić Zojko</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hotić Mujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hrbaš Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hrustanović Ahmed</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hrustić Mujčin</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hublić Dervo</i>	<i>poginuo</i>
<i>Hukić Ibrahim</i>	<i>ranjen</i>
<i>Hukić Šaban</i>	<i>ranjen</i>
<i>Huremović Husejn</i>	<i>ranjen</i>
<i>Husejnović Fazlija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Husejnović Jusuf</i>	<i>ranjen</i>
<i>Husić Alija</i>	<i>ranjen</i>
<i>Husić Rašid</i>	<i>poginuo (21.5.1918.)</i>
<i>Husić Sejfo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ibrahimović Alija des Ibro</i>	<i>poginuo (30.12.1917.)</i>
<i>Ibrahimović Hasan</i>	<i>poginuo</i>
<i>Ibrahimović Huse</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ibrahimović Huso</i>	<i>poginuo (15.8.1916.)</i>
<i>Ibrahimović Huso</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ibrahimović Huso</i>	<i>poginuo (24.11.1915.)</i>
<i>Ibrahimović Ibro</i>	<i>poginuo (11.6.1918.)</i>
<i>Ibrahimović Juro</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ibrahimović Meho</i>	<i>poginuo (3.10.1917.)</i>
<i>Ibrahimović Mujo</i>	<i>poginuo (25.10.1917.)</i>
<i>Ibrahimović Mujo</i>	<i>poginuo (17.8.1916.)</i>
<i>Ibrahimović Mujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ibrahimović Omer</i>	<i>poginuo (14.8.1916.)</i>
<i>Ibrahimović Omer</i>	<i>ranjen</i>

<i>Ibrahimović Rašid</i>	<i>ratni zarobljenik (Evakuationsspital br. 93. in Kasan, Rusija)</i>
<i>Ibrahimović Smajo</i>	<i>poginuo</i>
<i>Ibrić Huso</i>	<i>poginuo (10.11.1916.)</i>
<i>Ibrišević Ramo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ilić Panto</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ilić Boško</i>	<i>poginuo (18.6.1916.)</i>
<i>Ilić Danilo</i>	<i>poginuo (5.10.1916.)</i>
<i>Ilić Dragoljub</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ilić Krsto des Živojin</i>	<i>poginuo (14.5.1917)</i>
<i>Ilić Krsto</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ilić Krsto</i>	<i>ratni zarobljenik²⁷</i>
<i>Ilić Manojlo</i>	<i>poginuo (8.7.1915.)</i>
<i>Ilić Milan</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Ilić Vidoja</i>	<i>ranjen</i>
<i>Imširović Hasan</i>	<i>poginuo (7.1.1918.)</i>
<i>Imširović Juso</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ivanović Kosta</i>	<i>poginuo (22.9.1917.)</i>
<i>Ivanović Mujo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ivanović Radovan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Ivanović Sreten</i>	<i>poginuo (19.5.1916.)</i>
<i>Jahić Bajro</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jahić Daut d. Mijo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jakovljević Marko</i>	<i>poginuo (7.2.1918.)</i>
<i>Jakovljević Svetozor</i>	<i>ratni zarobljenik²⁸</i>
<i>Jakovljević (Malešković) Milinko,</i>	<i>poginuo (22.2.1916.)</i>
<i>Jakovljević Gjorgjo</i>	<i>ranjen</i>

²⁷ U izvoru se dodatno navodi *Ist aus der Kriegsgefangenschaft befreit*. Krsto je bio ratni zarobljenik u Srbiji koji je u jednom dijelu rata oslobođen iz ratnog zarobljeništva.

²⁸ U dodatak izvoru stoji *War kriegsgef. Im Austauschwege als Kriegsinvaliden zurückgekehrt*, što znači da je Svetozor (vjerojatno Svetozar) bio ratni zarobljenik, te da je vraćen putem razmjene kao ratni invalid.

<i>Jakovljević Svetozar</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jakubović Muharem</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jakubović Muharem</i>	<i>ranjen</i>
<i>Janković Janko</i>	<i>poginuo (14.3.1916.)</i>
<i>Janković Jovan</i>	<i>ratni zarobljenik (Rusija)</i>
<i>Janković Milewoj</i>	<i>ranjen</i>
<i>Janković Milorad</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jašarović Mehmed</i>	<i>poginuo</i>
<i>Jašić Salih</i>	<i>poginuo (11.11.1916.)</i>
<i>Jeftics Alekander</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jeftić Jefto</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jeftić Jefto</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jeftić Risto</i>	<i>ratni zarobljenik (Asinara, Italija)</i>
<i>Jeftić Risto</i>	<i>ratni zarobljenik (Moulins, Francuska)</i>
<i>Jeftić Simo</i>	<i>ratni zarobljenik</i>
<i>Jeremić Radovan</i>	<i>poginuo (19.5.1917.)</i>
<i>Jeremić Radovan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jeremić Simo</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jerimić Trivum</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jerković Panto</i>	<i>poginuo (21-31.8.1916.)</i>
<i>Jevremović Sofren,</i>	<i>ratni zarobljenik (Usman, Gouvernement Tambow, Rusija)</i>
<i>Jokić Ivan</i>	<i>poginuo (31.3.1918.)</i>
<i>Jokić Obrad</i>	<i>ratni zarobljenik (Ashabad-Transbaikalien, Rusija)</i>
<i>Josipović Josip</i>	<i>poginuo (5.6.1916.)</i>
<i>Jovanović Anton</i>	<i>ratni zarobljenik (Aschabad, Transbaikalien, Rusija)</i>
<i>Jovanović Bogoljub</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jovanović Damjan</i>	<i>ranjen</i>
<i>Jovanović Glišo</i>	<i>poginuo (2.9.1915.)</i>
<i>Jovanović Jovo</i>	<i>ratni zarobljenik</i>

<i>Jovanović Krsto</i>	ranjen
<i>Jovanović Ljubo des Danilo</i>	poginuo (29-31.10.1916.)
<i>Jovanović Milan</i>	ratni zarobljenik (Niš, Srbija)
<i>Jovanović Miloš</i>	ranjen
<i>Jovanović Milovan</i>	ranjen
<i>Jovanović Mladjen</i>	ratni zarobljenik
<i>Jovanović Pero</i>	ratni zarobljenik (Pensa, Rusija)
<i>Jovanović Pero</i>	ranjen
<i>Jovanović Pico des Ivan</i>	ranjen
<i>Jovanović Risto</i>	ratni zarobljenik
<i>Jovanović Risto</i>	poginuo (25.12.1914.)
<i>Jovanović Safra</i>	ranjen
<i>Jovanović Srejo</i>	poginuo (19.5.1916.)
<i>Jovanović Stjepan</i>	ratni zarobljenik (Niš, Srbija)
<i>Jovanović Tatomir</i>	ranjen
<i>Jovanović Vidoje</i>	ratni zarobljenik (Niš, Srbija)
<i>Jovanović Vujadin</i>	ratni zarobljenik
<i>Jumizagić Huso</i>	ranjen
<i>Jumizagić Vaso</i>	ranjen
<i>Junuzović Nazif</i>	ratni zarobljenik (Ustjkamenogorsk, Gouvernement Semipalatinsk, Rusija)
<i>Jusić Hasan</i>	poginuo (27.6.1915.)
<i>Jusić Mujo</i>	Poginuo
<i>Jusufagić Mehmed des Salih</i>	poginuo (19-30.8.1917.)
<i>Jusupović Ramo</i>	ratni zarobljenik

Prilog 2. Popis vojnih žrtava iz popisa gubitaka Ministarstva rata u Beču koje su bile na liječenju u Srebrenici.

<i>Prezime, Ime</i>	<i>Vojna jedinica</i>	<i>Mjesto</i>	<i>Godina rođenja</i>	<i>Vrsta gubitka</i>	<i>Na liječenju</i>
<i>Ćeran Blagoja</i>	<i>Infanterist, 2. b-h pješađijska regimenta</i>	<i>Bojna, Cazin</i>	-	<i>ranjen</i>	<i>Spital Srebrenica²⁹</i>
<i>Kudić Osman</i>	<i>Infanterist, 2. b-h pješađijska regimenta</i>	<i>Kudići, Cazin</i>	-	<i>ranjen</i>	<i>Spital in Srebrenica³⁰</i>

²⁹ Popis gubitaka br. 12, 11.9.1914., 30.

³⁰ Ibid, 73.

IZVORI I LITERATURA

Arhivski dokumenti

Carsko i kraljevsko ratno ministarstvo, Popisi gubitaka, Beč, 1914–1919.

Carsko i kraljevsko ratno ministarstvo, Ispravke i dopune Popisa gubitaka, Beč, 1914–1919.

Carsko i kraljevsko ratno ministarstvo, Vijesti o ranjenicima i bolesnicima, Beč.

Literatura

Knjige

Beatović Đorđe i Milanović Dragoljub, *Veleizdajnički procesi Srbima u Austrougarskoj*, Književne novine, Beograd, 1989.

Beatović, Đorđe, *Bratunac i okolina u mojim sjećanjima*, Udruženje dobrovoljaca oslobođilačkih ratova Srbije 1912–1920., Beograd, 1966.

Lukić, Đorđe, *Bitka na Drini 1914*, Vojnoizdavački zavod, Beograd, 1966.

Mašić, Nijaz, *Srebrenica – agresija, otpor, izdaja, genocid*, Srebrenica: Općina Srebrenica, 1999.

Milošević, Borivoje, *Veleizdajnički proces Srbima u Austro-Ugarskoj*, Radio-televizija Srbije i Prometej, Novi Sad, 2021.

Stojkanović, Cvetko, *Sto godina crkve u Crvicu i razvoj duhovnog života u Osatu*, Bajina Bašta: Stefan Co Arsenijević, 2009.

Šehić, Zijad, *U smrt za cara i domovinu! Bosanci i Hercegovci u vojnoj organizaciji Habsburške Monarhije 1878–1918.*, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2007.

Velikonja, Mitja, *Religious Separation and Political Intolerance in Bosnia-Herzegovina*, College Station, Texas: Texas A&M University Press, 2003.

Članci

Kešetović, Meldin, „Echoes of 1914 in 2025: Srebrenica, World War I, and the unsettled terrain of memory“, u: Abdula, Sevba i Sadiki, Zehra A. (ur.) *5th International Balkan Studies Congress Proceedings*, Skopje, 2025, BEF, 571–573.

Kešetović, Meldin, „Žrtvoslov poginulih, ranjenih i zarobljenih vojnika s mjesnog područja Rapatnice kod Srebrenika u austrougarskoj vojsci tokom Prvog svjetskog rata (1914–1918)“, *Gračanički Glasnik*, 60, Gračanica: Monos, 2025, 113–128.

Mujkanović, Ago, „Poginuli, ranjeni i zarobljeni vojnici sa područja gračaničkog kotara u redovima austrougarske vojske (1914–1919)“, *Gračanički Glasnik*, 42, Gračanica: Monos, Gračanica, 2016, 67–117.

Rukavina, Karlo, „Prilog istraživanju senjskih žrtava Prvog svjetskog rata“, *Senjski zbornik*, 49, Senj, 2022, 281-316.

Šehić, Zijad, „Povratak zaboravljenoj prošlosti“, *Gračanički glasnik*, 38, Gračanica: Monos, Gračanica, 2024, 53-120.

UNDER THE FEZ! A CONTRIBUTION TO THE STUDY OF MILITARY VICTIMS FROM SREBRENICA DURING WORLD WAR I

Summary

Throughout its history, Srebrenica has endured significant human losses that have shaped the life of the town, its community, and society. Although most widely known for the tragic events and genocide of 1995, the population of Srebrenica was also affected by earlier military conflicts, including the First World War, during which many local residents were mobilized and lost their lives on the battlefields of war-torn Europe. This study examines the military casualties from Srebrenica using archival sources, primarily the Loss Lists (Verlustliste) of the War Ministry of the Austro-Hungarian Monarchy, aiming to document the losses and understand their impact on local demographics and social structure. A total of 828 soldiers from Srebrenica and the surrounding areas were recorded, including 304 killed or deceased, 357 wounded, and 167 captured, of whom the place of internment is confirmed for 123 prisoners. The analysis highlights the distribution of casualties by age, with the highest concentration among men born between 1884 and 1894, reflecting the strong impact of the war on the most active generations. The study also traces the geographical distribution of prisoners of war, dominated by the Eastern Front, particularly Russia, followed by Serbia, Italy, Romania, and France. By providing a systematic overview of military casualties, this research contributes to the historiography of Srebrenica during the First World War, offers valuable data for genealogical research, and helps preserve the collective memory of the local population affected by the Great War.

Keywords: Srebrenica, First World War, casualties, Austro-Hungarian Monarchy, K.u.K.